

Vec C-520/20

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

16. október 2020

Vnútroštátny súd:

Administrativen săd Silistra

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

14. október 2020

Žalobcovia:

DB

LY

Žalovaný:

Načalnik na Rajonno upravlenie Silistra pri Oblastna direkcia na
Ministerstvo na vatrešnite raboti

Predmet konania vo veci samej

Konanie o napadnutí zákonnosti príkazu podľa článku 84 ods. 8 Zakon za ministerstvoto na vatrešnite raboti (zákon o Ministerstve vnútra, ďalej len „ZMV“) na vydanie motorového vozidla, na ktoré bol v Schengenskom informačnom systéme druhej generácie (SIS II) vydaný zápis a na ktorého vydanie bol podaný písomný návrh

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Výklad článku 39 ods. 3 rozhodnutia Rady 2007/533/SVV z 12. júna 2007 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II). Tento návrh sa podáva podľa článku 267 ZFEÚ.

Prejudiciálna otázka

Má sa článok 39 a najmä článok 39 ods. 3 rozhodnutia Rady 2007/533/SVV z 12. júna 2007 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II) vykladať v tom zmysle, že pripúšťa vnútroštátnu právnu úpravu a správnu prax, podľa ktorej, ak existujú indície domnievať sa, že zápis vložený do SIS nenaplnia účely, na dosiahnutie ktorých bol registrovaný, a najmä nie účely podľa článku 38 ods. 1, príslušný vykonávajúci orgán môže a musí odmietnuť jeho vykonanie?

Predpisy práva Únie

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1987/2006 z 20. decembra 2006 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II), odôvodnenie 5, články 1, 2 a 52

Rozhodnutie č. 2007/533/SVV z 12. júna 2007 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II), články 1, 2, 36, 38, 39 a 49

Vnútroštátne právne predpisy

Zakon za ministerstvoto na vatrešnite raboti (zákon o Ministerstve vnútra), články 84, 120, 121, 122 a 123

Naredba Nr. 81213-465 za organizaciata i funkcioniraneto na Nacionalnata Šengenska informacionna sistema na Republika Bulgaria (nariadenie

č. 8121h-465 o organizácii a prevádzke Národného schengenského informačného systému Bulharskej republiky), články 3 a 7

Krátke zhrnutie skutkového stavu a konania

- 1 Žalobca DB 6. marca 2017 písomnou zmluvou o kúpe motorového vozidla s notárskym overením podpisov podľa článku 144 ods. 2 Zakon za dvizenieto po patištata (zákon o cestnej premávke) nadobudol vo Varne (Bulharsko) osobné motorové vozidlo od AB z Varny. Dňa 7. marca 2017 bolo vozidlo registrované na Regionálnom riaditeľstve ministerstva vnútra Silistra, referát „dopravná polícia“, a bolo mu pridelené evidenčné číslo. Pred kúpou boli vo verejných registroch vykonané možné vyhľadávania existencie tiarch na veci a príslušné úrady pri registrowaní vozidla vykonali patričné vyhľadávania, a to či na vozidlo nebol vydaný zápis v súvislosti s trestným konaním v tuzemsku, a vykonali vyhľadávania v databázach Interpolu a v Schengenskom informačnom systéme. Vozidlo bolo nadobudnuté do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Príslušné dane, poisťné na povinné zmluvné poistenie a iné poplatky boli zaplatené.
- 2 Dňa 24. mája 2017 bol do národného Schengenského informačného systému (ďalej len „N.SIS“) Nórska vložený a registrovaný zápis, pri ktorom bolo ako dôvod hľadania uvedené „vec – ukradnutá, spreneverená alebo stratená“ a vozidlo bolo riadne individualizované, aj prostredníctvom čísla podvozka.
- 3 Dňa 26. mája 2017 si policajný inšpektor na parkovisku v Silistra (Bulharsko) všimol vozidlo, ktoré malo bulharské evidenčné číslo a bolo registrované na DB. Po vyhľadávaní v automatizovanom informačnom systéme „Vyšetrovacia činnosť“ – N.SIS II bolo zistené, že číslo podvozka úplne súhlasilo s hľadaným vozidlom, o ktorom Nórsko vydalo zápis. Vozidlo, ktoré je predmetom tohto sporu, bolo spolu s jeho osvedčením o evidencii časť 2 podľa článku 84 ods. 3 ZMV protokolom Rajonno upravlenie na policiata – Silistra (Okresná policajná správa Silistra, Bulharsko) žalobcovi DB odňaté.
- 4 Bol vyplnený Formulár 38 (vozidlo) – formulár pre výmenu informácií s útvarom SIRENE pre prípad zhody u veci, ktorá sa hľadá za účelom zaistenia alebo dôkazného zaistenia v trestnom konaní – a bezodkladne bol podaný na riaditeľstvo „medzinárodná operatívna spolupráca“ ministerstva vnútra, útvar „SIRENE“.
- 5 Bola vykonaná výmena informácií s útvarom SIRENE Nórsko a riaditeľ Okresnej policajnej správy Silistra vydal príkaz na vydanie vecí, ktorý je predmetom tohto sporu. Tieto veci boli odňaté a uvedené v protokole o odňatí. Z odôvodnenia príkazu vyplýva, že na dotknuté vozidlo vydal zápis na pátranie útvar SIRENE Nórsko v súvislosti s trestným činom podvodu/sprenevery, ktorý bol spáchaný 23. decembra 2014 v Hordaland (Nórsko) a 20. marca 2017 bol nahlásený na políciu v Osle.

- 6 Spoločnosť SANTANDER CONSUMER BANK (Nórsko) uviedla, že má záujem na vydaní vozidla, a poverila spoločnosť LINDORFF AS (Nórsko), ktorá má v Bulharsku zástupkyňu, spoločnosť „Plam“ EOOD so štatutárnym sídlom v Dobrichu, zastúpenú konateľom CD, aby prevzala vec.
- 7 Dňa 6. júna 2017 spoločnosť „Plam“ EOOD, Dobrich, prostredníctvom svojho konateľa CD podala na žalovaný orgán návrh, aby prijal potrebné opatrenia na odovzdanie vozidla. Policajný orgán podal formálny návrh riaditeľovi riaditeľstva „Medzinárodná operatívna spolupráca“ ministerstva vnútra v Sofii na doručenie formálneho návrhu na vydanie veci štátom, ktorý vydal zápis na pátranie po nej. Dňa 4. júla 2017 bolo dotknuté vozidlo protokolárne vydané CD.
- 8 Na základe trestného oznámenia DB proti predávajúcemu vozidla, AB, bol na Okresnej prokuratúre Varna založený spis k vyšetrovaniu nariadenému podľa článku 145 ods. 1 bodu 3 Zakon za sadebnata vlast (zákon o sústave súdov). Do skončenia ústneho pojednávania v konaní vo veci samej nebolo preukázané, že ide o trestný čin.
- 9 Dňa 13. augusta 2019 podali žalobcovia na dotknutý policajný orgán návrh na bezodkladné vydanie vozidla, pretože s odvolaním sa na článok 84 ods. 9 ZMV sa domnievajú, že odňatie vozidla bolo vykonané nútené a od začiatku nemalo žiaden skutkový ani právny základ. Výslovné odmietnutie tohto návrhu napadli žalobou na Administrativen sád Silistra (Správny súd Silistra, Bulharsko), na ktorom bolo začaté správne súdne konanie. Toto konanie bolo až do rozhodnutia v konaní vo veci samej prerušené.
- 10 Žalobcovia sa pokúsili žalovať spoločnosť „Santander Consumer Bank“ AS (Nórsko) na všeobecných súdoch, pričom subsidiárne uplatňujú občianskoprávne nároky na právnom základe článku 108 Zakon za sobstvenostta (zákon o vlastníctve) (vecná žaloba) a článku 57 ods. 2 Zakon za zadalženiata i dogovorite (zákon o záväzkoch vzťahoch a zmluvách) (v prípade vyvlastnenia, straty atď. vozidla, ktoré je predmetom sporu). Občianskoprávne konanie začaté na Okražen sád Silistra (Okresný súd Silistra, Bulharsko) však bolo zastavené, pretože bulharský súd nie je príslušný na skúmanie a rozhodnutie sporu, ktorý mu bol predložený.
- 11 Žalobcovia momentálne žalujú na vnútroštátnom súde sporný príkaz na vydanie vozidla, ktoré im bolo odňaté, Nórsku. Z oznámenia z 20. marca 2017 a z medzinárodnej žiadosti Regionálnej polície Hordaland, Nórske kráľovstvo, o hľadanie motorového vozidla značky „VOLKSWAGEN“, na základe ktorého bol vykonaný predmetný zápis do N.SIS II na vydanie vozidla, ktoré boli obe vložené do spisu, vyplýva, že 23. decembra 2014 bulharský štátny príslušník EF podpísal so spoločnosťou Santander Consumer Bank AS zmluvu o úvere, aby si vzal pôžičku na financovanie kúpy motorového vozidla „Volkswagen Passat“, model 2014. Zmluva bola uzavretá a plán predaja bol dojednaný. Dňa 23. decembra 2014 boli vystavené vlastné zmenky, a 6. januára 2015 bol plán predaja (splácanie pôžičky) zapísaný do katastra nehnuteľností. Výška pôžičky je

421 840 nórskeho korún (NOK), pričom vo vzťahu k nesplatenej istine vo výške 213 679 NOK boli voči dlžníkovi uplatnené exekučné opatrenia. Z vyhlásenia spoločnosti Santander-Bank o „vypovedaní pôžičky... a vyhlásení vlastníctva“ vyplýva, že posledná platba sa uskutočnila 26. februára 2016. K mesiacu máj 2016 dlžník prestal splácať pôžičku, a banka postúpila spis spoločnosti Lindorff AS na vymożenie pohľadávok. Dňa 13. mája 2016 bola doručená výzva na dobrovoľné zaplataenie pohľadávok a oznámenie o exekúcii. Dlžník tejto spoločnosti oznámil, že vozidlo sa nachádza v Bulharsku. Bola vyčíslená zostávajúca suma, a bolo uvedených viacero obavy týkajúcich sa spáchania trestného činu. Boli vyjadrené obavy, že došlo k porušeniu trestného zákonníka. Preto bol na políciu podaný návrh na medzinárodnú žiadosť o hľadanie v systémoch a možnostiach Schengenu, Interpolu a spoločnosti Autosys a i. Vyhlásila, že je pripravená podať občianskoprávnu žalobu v súvislosti s prípadným trestným konaním, pričom advokát podpísal listinu, ktorú v konaní vo veci samej predložila splnomocnená zástupkyňa, spoločnosť EOOD „Plam“, Dobrich, v držbe ktorej sa sporné vozidlo nachádza. Podľa názoru vnútroštátneho súdu tu ide o typické súkromnoprávne vzťahy medzi nórskou bankou a jej klientom/príjemcom pôžičky, avšak vyjadrené obavy, že boli spáchané trestné činy, nie sú v konaní potvrdené spismi orgánov činných v trestnom konaní alebo orgánmi obžaloby. Predávajúci vozidla žalobcu nie je osoba EF, ktorá si v nórskej banke vzala úver a potom ho prestala splácať, ale v Bulharsku riadne zapísaný vlastník. Vnútroštátny súd sa domnieva, že záver, že ide o súkromnoprávny vzťah v súvislosti s nesplácaným bankovým úverom a nie o trestnoprávne konanie, je podporený aj tým, že aj v iných podobných konaniach boli hľadané vozidlá tou istou zástupkyňou v Bulharsku, a to spoločnosťou „Plam“ EOOD, Dobrich, ktorej činnosť zodpovedá „inkasnej činnosti“ za účelom vymáhania súkromných nedoplatkov, vydané úverovým inštitútom v rôznych krajinách (okrem iného Nórsko, Island, Belgicko).

- 12 V priebehu konania vnútroštátny súd vyzval žalovaného, aby predložil oficiálnu odpoveď nórskeho policajných orgánov na otázky, či v Nórsku bolo začaté trestné konanie v súvislosti s predmetným vozidlom, kedy a pre aký trestný čin bolo začaté a v ktorej fáze sa nachádza. Na ústnom pojednávaní bol predložený list vedúceho referátu „SIRENE“ riaditeľstva „Medzinárodná operatívna spolupráca“ ministerstva vnútra, z ktorého vyplýva, že „spis a vyšetrowanie boli 10. júla 2017 uzavreté, pretože vozidlo bolo nájdené a dopravené späť do Nórska“.

Hlavné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 13 Žalobcovia uplatňujú, že policajný orgán tu konal ako súd a rozhodol o vecno-právnom spore. Napadnutý príkaz je nesprávne založený na článku 84 ods. 8 ZMV, pretože právny vzťah medzi nórskeho úverovým inštitútom, ktorý sám seba označuje za vlastníka vozidla, a príjemcom pôžičky, ktorý svoj dlh zabezpečil vozidlom kúpeným na úver a potom ho nesplácal, nespadá pod článok 100 ods. 3 písm. a) Dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 a pod rozhodnutie č. 2007/533. Rozsah pôsobnosti právneho rámca

sa určuje podľa článku 2 tohto rozhodnutia a obmedzuje sa výlučne na spoluprácu v trestných veciach. Otázka, ktorá sa tu má skúmať, k nim nepatrí. Ak nie sú naplnené predpoklady pre prijatie a registráciu zápisu osobného motorového vozidla, ktorý vykonalo Nórsko do N.SIS, následná výmena doplňujúcich údajov prostredníctvom útvarov „SIRENE“ oboch štátov, resp. hľadanie a vydanie osobného motorového vozidla, ktoré je predmetom sporu, do Nórska zo strany splnomocneného zástupcu v Bulharsku sú neprípustné.

- 14 Toto je ústredná sporná otázka vo veci. Musí byť vyriešená v rámci správneho súdneho konania, a to tým, že budú predložené kvalifikované dôkazy o tom, že v Nórsku je vedené trestné konanie, ktoré sa týka vozidla, ktoré je predmetom sporu. Správanie (žalobcom neznámeho) príjemcu pôžičky bolo klasifikované ako „závažný podvod“, „sprenevera“ atď., ale také právne vzťahy (nesplnenie zmluvy o bankovom úvere) podľa vnútroštátneho práva nepredstavujú skutkovú podstatu trestného činu. Sú upravené občianskoprávnymi metódami, a to priamo exekučnými konaniami (ktoré sú podľa údajov v spise vedené v Nórsku) a prípadne žalobami podľa obchodného práva alebo všeobecného súkromného práva. Nesplatenie úveru nie je trestným činom podľa vnútroštátneho práva, takže pre registráciu sporného zápisu v N.SIS II neexistuje žiadny základ.
- 15 Žalobcovia ďalej poukazujú na to, že sporný príkaz riaditeľa Okresnej policajnej správy Silistra na vydanie hľadanej veci im ani len nebol doručený. S prihliadnutím na platné vnútroštátne právo je takto opísaná situácia v konaní vo veci samej prejedikovaná, pretože policajný orgán je svojím rozhodnutím viazaný, a ochrana práv prípadných dobromyseľných držiteľov, ktorých dobromyseľnosť bude konkrétne skúmaná v konaní vo veci samej, zostáva úplne neupravená.
- 16 Žalobcovia sa okrem toho domnievajú, že protiprávny postup policajných orgánov mal za následok „konfiškáciu“. Toto odňatie veci, ktoré je podľa článku 84 ods. 1 ZMV len „dočasné“, sa premenilo na trvalé vyvlastnenie, pretože držiteľ, ktorému bolo vozidlo odňaté, nemá k dispozícii opravné prostriedky. Preto na Administratíven säd Silistra (Správny súd Silistra) podali podrobný a odôvodnený návrh na prerušenie konania a podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor Európskej únie.
- 17 Žalovaný policajný orgán uplatňuje, že konal v súlade so zákonom a so skutkovým stavom zisteným v tejto veci. Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor považuje za bezpredmetný, pretože príslušné vnútroštátne právo a právo Únie poskytujú jednoznačnú odpoveď na prejudiciálnu otázku, a to: Vždy, keď bol v N.SIS II vykonaný zápis na pátranie po veci a táto vec bola na základe zápisu presne identifikovaná, musí byť vydaná štátu, ktorý vykonal zápis, ak bol v procesných lehotách podaný zodpovedajúci návrh. Neuvádza, ako je to s právami prípadných dobromyseľných držiteľov spornej veci.

Krátke odôvodnenie podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 18 Spor medzi stranami sa týka príkazu na vydanie veci zhabanej podľa článku 84 ods.1 ZMV vydaného vedúcim Okresnej policajnej správy Silistra a najmä otázky, či je v N.SIS II registrovaný zápis nórskeho orgánu, ktorý spadá pod cieľ článku 1 nariadenia č. 1987/2006 a rozhodnutia č. 2007/533.
- 19 Podľa článku 100 Dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda, sú do Schengenského informačného systému zadávané údaje týkajúce sa vecí, ktoré sa požadujú k zaisteniu alebo k dôkaznému zaisteniu v trestnom konaní, t. j. iba za účelom zistenia trestnoprávnej zodpovednosti podozrivých osôb, a nie za účelom rýchleho rozhodnutia súkromnoprávných sporov.
- 20 S prihliadnutím na cieľ Formulára 38 (vozidlo) – formulár pre výmenu informácií s útvarom SIRENE pre prípad zhody u vecí, ktorá sa hľadá za účelom ZAISTENIA alebo POUŽITÍ AKO DŔKAZU v trestnom konaní – a vzhľadom na možnosti príslušného vnútroštátneho orgánu výslovne stanovené v článku 49 rozhodnutia 2007/533, ktorý bol (čiastočne) prebraný do vnútroštátneho práva článkom 7 ods. 2 nariadenia ministerstva vnútra č. 81213-465, je vnútroštátny súd presvedčený o tom, že neexistuje žiaden iný legitímny cieľ, na dosiahnutie ktorého môžu byť v SIS registrované zápisy na pátranie po veciach, než trestné stíhanie vo vzťahu k dosiahnutiu všeobecného cieľa schengenského acquis, ktorý spočíva v zabezpečení vysokej úrovne bezpečnosti v rámci priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti Európskej únie pre všetkých občanov Únie, vrátane žalobcov v tejto právnej veci. Priame uplatnenie by tu mali mať (s prihliadnutím na cieľ výslovne uvedený vo formulári) článok 38 „Ciele a podmienky vydávania zápisov“ a článok 39 „Vykonanie opatrenia založeného na zápise“ rozhodnutia č. 2007/533.
- 21 V tejto súvislosti sa vnútroštátny súd s prihliadnutím na list riaditeľa referátu „SIRENE“ riaditeľstva „medzinárodná operatívna spolupráca“ ministerstva vnútra predložený na jeho výslovnú výzvu, z ktorého vyplýva, že po vrátení vozidla nórske orgány uzavreli spis, domnieva, že neexistujú relevantné a isté indície pre to, že zápis bol zadán do SIS v súlade s cieľom právnej úpravy podľa článku 1 nariadenia č. 1987/2006 a článkov 1 a 2 rozhodnutia č. 2007/533.
- 22 Podľa názoru vnútroštátneho súdu neexistujú vhodné a dostatočne spoľahlivé dôkazy o tom, že v Nórsku vôbec bolo začaté nejaké trestné konanie, z dôvodu čoho je zápis v SIS mimo rozsahu pôsobnosti podľa článku 2 rozhodnutia č. 2007/533. Nejde ani o cieľ, ktorý sleduje zriadenie SIS II a ktorý vyplýva z článku 1 nariadenia č. 1987/2006. So základnou ideou policajnej a súdnej spolupráce vo vzájomnej dôvere sa nedá zlúčiť prípad neupravených občianskoprávných alebo obchodnoprávných vzťahov ako je tento. Práva veriteľov sú spravidla značne chránené vnútroštátnymi právnymi poriadkami tým, že disponujú možnosťami rýchleho začatia exekúcie. Pre prípady vzťahov so zahraničným prvkom existujú podrobné právne úpravy medzinárodného práva o uznávaní a výkone súdnych rozhodnutí.

- 23 Vnútroštátny súd poukazuje na to, že neexistuje konkrétna judikatúra Súdneho dvora Európskej únie o tu prednesenej otázke, avšak s určitými obmedzeniami, prinajmenšom pri ich analogickom použití, považuje nasledujúce rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie za relevantné: Uznesenie z [12. novembra 2010] vo veci C-339/10 o prípustnosti; rozsudok zo 16. júla 2015 vo veci C-237/15 PPU; rozsudok z 30. mája 2013 vo veci C-168/13 PPU; rozsudok z 26. februára 2013 vo veci C-399/11 (Stefano Melloni/Ministerio Fiscal – Španielsko) a i. Keďže však tieto rozhodnutia boli vydané v nadväznosti na prejudiciálne otázky týkajúce sa policajnej spolupráce v oblasti výkonu európskeho zatykača, nestačia na rozhodnutie v tejto veci bez akýchkoľvek pochybností.
- 24 Podľa názoru vnútroštátneho súdu je návrh na začatie prejudiciálneho konania prípustný, hoci Nórske kráľovstvo nie je členom Európskej únie a Bulharská republika nie je zmluvnou stranou Schengenskej dohody. Nórske kráľovstvo je na zozname krajín schengenského priestoru a Schengenské acquis sa od 23. marca 2003 neobmedzene vzťahuje aj na Nórsko. Schengenské acquis bolo protokolom k ZEÚ a ZES („Schengenský protokol“) zahrnuté do právneho poriadku Európskej únie a právne akty, ktoré naň nadväzujú alebo sú s ním späté inak, sú pre členské štáty, medzi nimi aj Bulharskú republiku, záväzné. Výslovne to vyplýva z odôvodnení vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2017/1528 z 31. augusta 2017, ktorým sa nahrádza príloha k vykonávaciemu rozhodnutiu 2013/115/EÚ o príručke SIRENE a ostatných vykonávacích opatreniach pre Schengenský informačný systém druhej generácie (SIS II), ktorý bol zriadený nariadením č. 1987/2006 a rozhodnutím č. 2007/533 („právne akty SIS II“). Týmto právnymi aktmi, ktoré nadobudli účinnosť 9. apríla 2014, bola zrušená hlava IV Dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda. Schengenské právo je tak integrované do európskeho právneho systému, a oba štáty so vzťahom k tejto sporovej veci – ten, ktorý registroval zápis v SIS (Nórsko), a ten, ktorý ho vykonal (Bulharsko) – sú naň všeobecne naviazané, takže Súdny dvor Európskej únie je nesporne príslušný pre rozhodnutie prejudiciálnej otázky.